

מסורת הש"ס

6 [מתחילת ג'...]
7 [מסורת...]
8 [מסורת...]
9 [מסורת...]
10 [מסורת...]

יום טוב פרק שני ביצה

ב.

עין משפט
ג'ר מצוה

א אמר רבי...
ב אמר רבי...
ג אמר רבי...
ד אמר רבי...
ה אמר רבי...
ו אמר רבי...
ז אמר רבי...
ח אמר רבי...
ט אמר רבי...
י אמר רבי...

נזיר ואינו מגלה. ודוקא דקאמר הכי אלל אס אמר אפכה על
מנת שאלא משום חגיגה הכי עלי תורה לא וכן כזויר וכן
משמע כממוך דקאמר דעממא דלמחר הכי עלי ונסיב כו' וכן פי'
בקונו' שפירש טעמא משום דכיון דלמחר הכי עלי נחמיב דלמחר
לגבוה כמסירתו להדיט וכי אמר
ע"מ לאו מילתא היא:

ויקרב את העולה וכו'. פירש
רש"י דקאי לעולה של
אהרן שנאמר צ' שמיני ולא נהירא
דהא קאי לעולה לצבור דהכתיב
שעיר העם ומיד אח"כ כתיב ויקרב
את העולה ועולה של אהרן מפורשת
בפסוק אמר נפרשה לך נראה
דלן הכי נמי דקאי לעולה של צבור:
למד ע"י עולת חובה שטעונה
סמיכה. ומימא דלמחר הכי
לן טעוין סמיכה בקרבנות לצבור
אלא בשמי קרבנות וזו אינה מן המנין
אלא ס' (פר) של ע"ז ופר של העלם
דבר ולפי' רש"י דפירש דהכא מיירי
בקרן של אהרן שהוא קרבן יחיד
ניחא וי"ל דהא דקאמר לן ריבין
סמיכה אלל צ"ב קרבנות היינו דוקא
בקרנות שהן לדורות אלל הכא מיירי
בקרן המלוואים שהיא לפי שעה ומ"מ
קשה להיכי ילפינן דורות משעה דקא
למד על עולת חובה שטעונה סמיכה
ועוד הכי ילפינן יחיד מצבור דהא
פי' דקרא דיעשה כמשפט מיירי
בקרן לצבור ולפי' רש"י ניחא ועוד
י"ל שניא השוה לשיטה הואיל וגלה
לן קרא דוקרב את העולה וגו'
דילפינן דהקרא מדורות וקרנן לצבור
מקרנן יחיד דכתיב אדם כי יקריב
לדורות וה"ה דלילפי דורות משעה
ויחיד מצבור ועוד אמר הר"מ דש
לישג פי' רש"י ונלעולל שפטיה דקרא
דוקרב העולה מיירי בקרבן לצבור
ואי קשיא הא אינה טעונה סמיכה
דקאמר צ' סמיכות נצבור י"ל דלן
ה"נ אלל אס אינו ענין לעולה סמיכה
לצבור דהא ק"ל דלן טעוין לקריבה
אלל בשמי קרבנות לצבור וזו אינה
מן המנין תנחו ענין לקרבנות אהרן
שהוא קרבן יחיד: דלא גמרי
שמי חובה בו. השמא אית ליה
לרבי יתחק נר אלל דעממא דכ"ט
דלמרי לן סומפין היינו משום דלן
טעוין סמיכה ולא כרבי יוסי דקאמר
בסמוך דפליגי בתקף כו' ורש"י פי'
בשמני טעמא משום שנות שמשפט
בבעלי חיים ויפה פי' א' דכפ' לן
דוסין (תנינא דף טו:) משמע
דכתיב פליגי לרבי יוחנן:

דלמא מעולת חובה גמרי.
הכא מן היקש דעולת חובה לא
יענין אלל מנדבה דכמשפט דכר
הלמד דהיקש אינו חוזר ומלמד
בזנין אכ וי"ל דבעיא היא בזמנים (דף ג.) אס חוזר ומלמד בזנין
אכ ואס לאו והכא קאמר אס תמני לומר חוזרין ומלמדין בזנין
אכ דכר הלמד דהיקש מעולת חובה גמרי לה דחובה מחובה ילפינן:
והכי

ואגלה ממועות מעשר שני מהו א"ל נדרור
ואינו יוצא נזיר ואינו מגלה: ההוא גברא
דאמר להו הכו הו ליה ארבע מאה זוזי לפלוני
ולנסיב ברתיה אמר רב פפא ארבע מאה
שקיל וברתיה אי בעי נסיב אי בעי לא
נסיב טעמא דאמר הכו הו ליה ולנסיב אבל
אי אמר לנסיב והכו ליה אי נסיב שקיל
ואי לא נסיב לא שקיל: ותיב מרימר
וקאמר להא שמענתא משמיה דנפשיה א"ל
רבינא למרימר אתון הכי מתניתו לה אנן
כדבעא מיניה ריש לקיש מר' יוחנן מתנינן
לה: ה"תני תנא קמיה דר' יצחק בר אבא
ויקרב את העולה ויעשה כמשפט
עולת גרבה למד ע"י עולת חובה שטעונה
סמיכה א"ל דאמר לך מני בית שמאי היא
דלא גמרי שלמי חובה משלמי גרבה דאי
בית הלל כיון דגמרי שלמי חובה משלמי
גרבה עולת חובה נמי לא תבעי קרא דגמרי
מעולת גרבה וממאי דבית הלל שלמי חובה
משלמי גרבה גמרי דלמא מעולת חובה
גמרי ועולת חובה גופא בעיא קרא מאי
שנא משלמי גרבה דלא גמרי שכן מצויין
מעולת חובה נמי לא גמרי שכן כליל (אלא)
אתיא מבינייא וסברי בית שמאי שלמי
חובה לא בעו סמיכה והתניא אמר רבי
יוסי הלא נחלקו בית שמאי ובית הלל על
הסמיכה עצמה שצריך על מה נחלקו על
התקף לסמיכה שחיטה שבית שמאי אומרים
אינו צריך ובית הלל אומרים צריך הוא
דאמר כי האי תנא דתניא אמר רבי יוסי
בר' יהודה לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על
תקף לסמיכה שחיטה שצריך על מה נחלקו
על הסמיכה עצמה שבית שמאי אומרים
אינו צריך ובית הלל אומרים צריך: ת"ר
למעשה בהלל הוקן שהביא עולתו לעוזה
לסמוך עליה ביו"ט תברו עליו תלמידי שמאי
הוקן אמרו לו מה טיבה של בהמה זו אמר להם
נקבה היא ולובחי שלמים הבאתיה כשבש
להם בזובה והלכו להם ואותו היום גברה
ידם של בית שמאי על בית הלל ובקשו
לקבוע הלכה כמותן והיה שם וקן אחד
מתלמידי שמאי הוקן ובבא בן בוטא שמו
שהיה יודע שהלכה בבית הלל ושלח
ורביא

ואס תאמר והא הו דכר
יענין אלל מנדבה דכמשפט
בזנין אכ וי"ל דבעיא היא בזמנים (דף ג.) אס חוזר ומלמד בזנין
אכ ואס לאו והכא קאמר אס תמני לומר חוזרין ומלמדין בזנין
אכ דכר הלמד דהיקש מעולת חובה גמרי לה דחובה מחובה ילפינן:
והכי

רבינו הנאל

הזכיר מעשה שזוהה
לו, ההוא דאמר הבו ת'
וזה לפלוני וליגסיב ברתיה.
אמר רב פפא ח' זוז שקיל.
דהא אמר הבו ליה ח' זוזי,
ברותיה אי בעי שקיל ואי
בעי לא שקיל. ודיקאן
מינה טעמא הבו ליה
וליגסיב, אבל אי שריש
ואמר ליגסיב הבו ליה,
אי נסיב ברתיה שקיל,
ואי לא נסיב לא שקיל.
הני תנא קמיה דר' יצחק.
מאי דרביב ויקרב את
העולה ויעשה כמשפט,
כמשפט עולה גרבה, מה
עולת גרבה כתיב בה אס
עולה קרבנו מן הבקר
וגו'. ומיכא בה וספק
ידו על ראש העולה וגו',
כך עולת חובה טעונה
סמיכה. אמר ליה זו
לביש היא דאגרי כתיב
סמיכה בשלמי גרבה,
שנאמר ואס ובה שלמים
קרבנו וגו'. וספק ידו
על ראש קרבנו, כיון
דבשלמי חובה לא כתיבא
סמיכה לא ילפי הני
מני, ולפיכך שנו ביש
במשנתו מביאין שלמים
ואין סומפין, דאי ביה
כיון דגמרי שלמי חובה
משלמי גרבה, לפיכך שנו
במשנתו מביאין שלמים
וסומפין עליהן, בעולת
חובה לבי' לא היה צריך
לכתוב כמשפט וללמוד
היטנו סמיכה בעולת
חובה, אלא אפילו בלא
ספק ילפי עולה מעולה,
כמה דילפי שלמי חובה
משלמי גרבה. ודחינן
וממאי דבי' הו ששנינו
סמיכה בשלמי חובה
משלמי גרבה למדו אותה,
דלמא חובה מחובה
למדו, שלמי חובה מעולת
חובה למדו, ועולת
חובה גופא בעיא קרא
מפורש שם בה סמיכה,
ולפיכך אתא כמשפט
לומר שעולת חובה טעונה
סמיכה. ומארינן (ל) למה
דחית שלא ילמדו סמיכה
לשלמי חובה משלמי
גרבה, דאיכא למיפוך מה
לשלמי גרבה שכן מצויין
בכל השנה כולה ולפיכך
טעוין, אבל שלמי חובה
שאין אלא בימים טובים
בלבד לא, עולת חובה
נמי איכא למיפוך מה
לעולה שכן כליל, אמר
בשלמי חובה שאין עולה
מהן למובה אלא רס
וחלב בלבד, ויפיקין
אלא [אתאן] מבינייא,
כלומר אחיא משחיתין
מעולת חובה ולמי
גרבה, ושלמי חובה לביש
לא בעי סמיכה, והתניא
אי' יוסי לא נחלקו
ביש וביה על שלמי
חובה שטעוין בו, ת"ר
מעשה בהלל שהביא
עולה לעוזה לסמוך בו.

(6) כיה כמ"י.

תורה אור השלם

1. ויקרב את העולה
ויעשה כמשפט:
ויקרא ט טו

גליון הש"ס

גם אכר רב...
מאה שמיל...
ע"ה כרין דיה לא שט:
רש"י דיה ב"ש בו לא
דחינן סמיכה דהוה. וק"ל
לפי מה דקיימין עתה
דכ"ט ל"ב סמיכה כלל
בשלמי חובה גם כחול אסור
דהי שפיה בקדשים דהא
גם כיוצא לא מקרי
משמטם כבעו"מ כהו ק"ל
סמיכה כלל כהו כמ"ש
רש"י בתעניתו וכו'.

הנהרות מהר"ב

רנשבורג
א' תוב' דיה דלא גמרי
וסי' דכפ' לן דורשין
דכ"ט ע"י סמיכה כ"ט ע"י
תוב' דיה ואלו יוסי:

מוסף רש"י

ויעשה כמשפט. בעולת
חובה כתיב ביה יום
השמיני, והכא עולה חובה
היתה דכתיב קח עגל כן
בקר לחטאת ואלו לעולה
ממנו, וכתיב בסמיכה
תמים (מחומת צג. בתנ"י).
למד על עולת חובה
שטעונה סמיכה. נזון
היא המלוואים, ועולת
דכתיב מני עולת חובה היא
(שם).